

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	19/00354-9	Birgit Iversen Eckhoff	26.09.2019

NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land - uttale fra Smøla kommune

Smøla kommune viser til høringsbrev datert 01.04.2019 med høringsfrist 1.10.2019 der Olje og energidepartementet ønsker innspill til NVEs forslag til nasjonal ramme og til om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge.

Smøla kommune sendte høringsuttale på NVEs forslag til rapport i 2018. Vi registrerer at våre innspill ikke er tatt hensyn til i forslag til Nasjonal ramme for vindkraft og Smøla kommune kommer derfor med ny høringsuttalelse.

I arbeidet med å utpeke de mest egnede vindkraftområdene i Norge har NVE valgt å bruke «eksklusjon» som et metodisk grep. Ved å ekskludere lite egnede områder får NVE et grunnlagskart som skal være utgangspunkt for det påfølgende analysearbeidet. Det er utarbeidet kart som definerer harde eksklusjoner og myke eksklusjoner. Smøla kommune mener at bruken av eksklusjoner er for bastant og gir lite rom for helhetlige vurderinger. Når et område er ekskludert som følge av en eller flere harde eller myke ekskluderinger, faller hele området i sin helhet ut av planen. Smøla kommune mener at en slik nasjonal ramme må vurderes bredere enn det som forslaget legger opp til. Sett i lys av alt faktagrunnlaget som er innhentet som følge av utarbeidelsen av planen, mener vi at en har et svært godt grunnlag for å bruke denne kunnskapen til å gjøre helhetsvurderinger uten at en grovsorterer med eksklusjoner som inngang i dette arbeidet.

Vi vil ta utgangspunkt i Smøla kommune sin situasjon for å belyse problematikken.

Smøla kommune, jfr kart over analysearealer i Møre og Romsdal, er i sin helhet ekskludert, dvs. definert som lite egnet til vindkraft. Verneområdene på Smøla, jfr. Verneplan for Smøla vedtatt i kongelig resolusjon 9. januar 2009, er definert som harde eksklusjoner, og øvrige areal på Smøla er definert som myke eksklusjoner. Slik Smøla kommune har oppfattet det er det Important Bird Areas (IBA) som er inngår i det myke eksklusjonskriteriet for Smøla kommune sitt vedkommende.

Smøla kommune stiller spørsmål om det nødvendigvis er slik at en etablering av et vindkraftverk med relativt små naturinngrep alltid vil være i strid med verneintensjon og verneforskrifter for den enkelte nasjonalpark, landskapsvernområde eller lignende. Verneformålene varierer sterkt og kan i enkelte tilfeller ivaretas selv med mindre inngrep i naturen. Vi er av den formening at av forenklingen med at

alle slike tilfeller blir omfattet av harde eksklusjoner er uheldig og skulle vært vektet opp mot andre interesser

Videre ser Smøla kommune at det også innen såkalte myke kriterier også tilsier til eksklusjon som eneste virkemiddel. Smøla kommune er enige i at eksempelvis IBA må veie tungt i vurderingene rundt etableringa av vindkraftanlegg, men at dette og andre kriterium ikke bør være eksklusjonsgrunner, men heller vurderes opp mot andre konsekvenser av en eventuell etablering

Smøla vindpark er bygget i to trinn. Byggetrinn 1 i 2001/2002 med 20 vindturbiner og byggetrinn 2 i 2004/2005 med 48 vindturbiner. Konsesjon er gitt av NVE i 2000 med utvidelse i 2002 og videreføring i 2017 fram til 2035. Fram til 2017 var Smøla vindpark Norges største vindpark.

I tillegg har OED gitt konsesjon til etablering av en 6-8 MW testmølle på Haugøya i 2014. Dette ble godt mottatt av kommune og innbyggere på Smøla, men prosjektet ble imidlertid ikke gjennomført da utbygging avsluttet den nasjonale havvindsatsingen.

Smøla kommune vil hevde at Smøla vindpark og Smøla generelt er vurdert å være godt egnet for vindproduksjon. Smøla har 17 års erfaringer med vindkraftproduksjon, og Smøla som fugleområde er grundig dokumentert gjennom omfattende fugleforskning i en årrekke. Her sitter en med en formidabel kunnskap om de konflikter som kommer eller kan komme som følge av en vindmøllepark. Det er brukt nærmere 50 millioner kroner for å kartlegge konfliktnivået som oppstår i grensesnittet vindkraftturbiner og fugleliv i et område definert som IBA. En har også gjennom disse årene opparbeidet en solid kunnskap om hvordan en på beste mulige måte reduserer konfliktnivået. Studier fra Smøla har vist at det er realistisk å redusere konfliktnivå med fugl betydelig innenfor dagens kraftverk ved en fornying av turbiner. Å utelukke Smøla fra nasjonal ramme for vindkraft vil kunne medføre at kraftselskapet ikke reinvesterer mer enn nødvendig og at konfliktnivå ikke vil reduseres sammenlignet med dagens konfliktnivå med fugl.

Blant Smøla sine innbyggere er det ingen eller svært liten motstand mot vindparken. Smølasamfunnet ser de positive effektene etableringen av vindparken skapte og forbinder Smøla vindpark med en positiv samfunnsutvikling.

Dette gjør at Smøla har et svært godt erfaringsgrunnlag for å vurdere konsekvenser av vindkraftutbygging, mens det i ikke utbygde områder ikke finnes erfaringer for å vurdere konsekvenser av slik utbygging. For Smøla sin del er det slik at de negative konsekvensene i praksis har vært langt mindre enn det som ble vurdert og antatt ved tildeling av konsesjoner.

Smøla kommune hevder at eksklusjon fra grunnlagskartene i videre arbeid med nasjonal ramme for vindkraft på land, vil få svært negative utslag for videre utvikling av Smøla kommune som vindkraftkommune. I praksis kan dette medføre at potensielle utbyggere i framtiden sannsynligvis velger bort Smøla basert på grunnlagskart. Dette vil være en helt uakseptabel situasjon for Smøla kommune, basert på den positive holdningen som kommunen har hatt i forhold til første-generasjonsutbygging av vindkraft i Norge.

Smøla kommune vil derfor igjen påpeke viktigheten av at området på Smøla blir en del av Nasjonal ramme for vindkraft på land, på linje med andre områder som kan sammenlignes, og ber om at det tas på alvor. Med vurderingene som er gjort for Smøla med tildeling av konsesjoner fra NVE i 2000 og 2002, har Smøla allerede godkjente områder.

Vi registrerer at det i kapittel 59.2 er tatt et avsnitt om hvordan planen forholder seg til reetablering og utvidelser av eksisterende vindkraftanlegg. Vi er enige i innholdet i dette avsnittet, men mener at dette på langt nær er nok til å ivareta framtidsutsiktene til allerede eksisterende vindmølleparker. Nasjonal ramme for vindkraft på land skal være et redskap for framtidig utbygging og utvikling av vindparker i Norge. I bestillingen til NVE om å lage Nasjonal ramme for vindkraft på land, var det ikke et

vurderingskriterier for områdene å være godkjent og utbygd fra før. Det at eksisterende områder utbygd med vindkraft ikke tas inn i planen vil medføre at det skapes usikkerhet mhp fremtidig konsesjonsbehandling for områdene. Dette kan igjen medføre en beslutnings- og investeringsvegring som vil være uheldig for utviklingen av de enkelte vindkraftparkene. Resultatet er at områder som Smøla blir vurdert som et uberørt område og ut i fra valgte kriterier ekskluderes området istedenfor å bli tatt med i planen som et utviklingsområde i vindkraftsammenheng og vil sannsynligvis ikke bli vurdert av framtidige aktører.

Nasjonal ramme for vindkraft på land må omfatte og anbefale områder som er utbygd. Tillatelsene er gitt, og området er allerede tatt i brukt. Anlegget ligger til rette for å fortsette med vindkraft, tilpasninger er gjort over tid og det er ikke hensiktsmessig eller klokt å forlate et allerede utbygde område for å bygge ut uberørt natur andre steder. Ekskludering av allerede utbygde områder fra rammeverket vil i praksis øke arealbeslag og konfliktnivå da disse over tid vil fases ut som arealer egnet for produksjon av vindkraft. Smøla kommune registrer et stort engasjement i forhold til både nasjonal rammeplan og etablering av de enkelte vindkraftanleggen. Vi registrere videre at dette engasjementet i stor grad er negativt. Ut fra vårt ståsted vil vi ut i fra dette hevde at etablerte områder i fremtiden bli enda mere verdifullt. Dette er arealer en ville fått "gratis" om disse fortsatt benyttes. Både i form av gjenbruk av infrastruktur, men også fordi det i utbygde områder/områder under utbygging er gjort en mer detaljert konfliktvurdering som man nå må gjøre på nytt i de nye områdene. Dette kommer ikke godt nok frem i forslaget. Det er også dårlig miljøpolitikk og lite forutsigbart å benytte et areal i kun en konsesjonsperiode for så å eventuelt erstatte dette med nye areal.

Det er stor verdi i erfaringene fra vindparken på Smøla – her gis det fortsatt svar på mange av de spørsmålene som rettes mot vindkraft. Mange forskningsprosjekt på kraft og miljø er gjennomført, titusenvis av undervisningstimer for nasjonale- og internasjonal interessenter leveres som bygger kompetanse om vindkraft. Statkraft har sørget for attraktiv kompetanse for egne og andres utbyggingsprosjekt i Norge og i utlandet ved å satse på solid drifts- og lederkompetanse i årene som har gått.

Lokalt har vi stor verdi fra vindparken på Smøla. Parken ble etablert med tett dialog med involverte. Det må også være et krav i alle utbyggingsprosjekt som dette. Inngripen i naturen må behandles på mest mulig varsomt vis og med aktiv dialog og respekt for hverandres interesser. Det må også være slik at befolkning og omgivelser har stor vinning på å sette sine nærområder til disposisjon. Dette gir mulighet til å ivareta fellesskapets interesser og sørge for utvikling, verdiskaping, kunnskapsbygging, helsefremmende arbeid og opplevelser som ellers ikke ville vært mulig. Dette er vår erfaring. Som «Europas største vindparkpioner» i Norge, vil Smøla fortsette å være en vindkraftkommune og være anbefalt i Nasjonal ramme for vindkraft på land.

Smøla kommune er en distriktskommune rik på naturressurser. Vår unike plassering ute ved havet har gjennom årtusen gitt oss mulighet til å høste av våre naturgitte ressurser og eksportert disse videre nasjonalt og internasjonalt. Historisk gjennom et svært rikt fiskeri og i senere år gjennom havbruksproduksjon, grønnsaksproduksjon og vindkraftproduksjon. Vi erkjenner at nasjonens evne til å opprettholde en aktiv distriktspolitikk avhenger av distriktenes evne til å utnytte ressursene som er tilgjengelige. Vi ønsker å ta aktivt del av den nasjonale verdiskapingen og med våre ressurser bidra til utviklingen av vårt velferdssamfunn. Men for å få til dette må vi også få lov til å gjøre dette.

Smøla kommune vil for vår del jobbe aktivt for at et eventuelt vedtak av Nasjonal ramme for vindkraft på land slik den nå foreligger ikke skal hindre kommunen i å være en framtidig og viktig vindkraftkommune i Norge. Vindkraftnæringen i Norge trenger venner og Smøla sine innbyggere og Smøla kommune vil fortsette å fremme denne næringen som en viktig del av vår nasjonale energipolitikk, vår miljøpolitikk og vår distriktspolitikk.

Uttalelsen er vedtatt i Smøla kommunestyre 19.9.2019

Med hilsen

Smøla kommune

Birgit Iversen Eckhoff
rådmann

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur